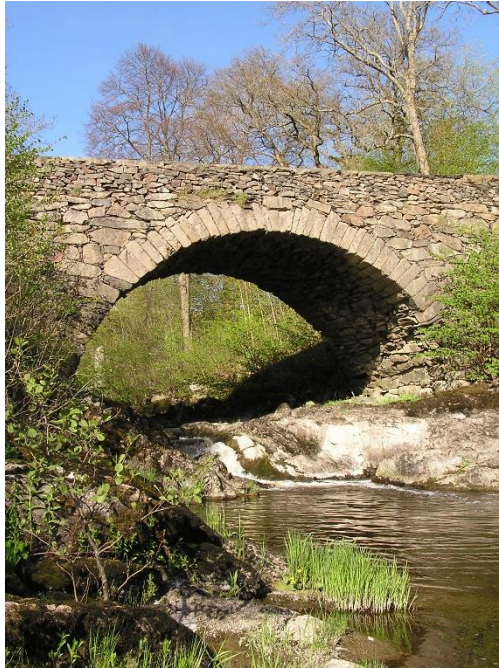

Munkedals
Kommun

**Arbetet med att främja närvaro
och att uppmärksamma, utreda och åtgärda frånvaro
i skolan i Munkedals kommun**

Reviderad 2016-09-19

Varför en handlingsplan?

Frånvaro från skolan kan vara ett tecken på att något inte står rätt till och det är viktigt att vara uppmärksam och reagera snabbt om en elev är borta mycket. Därför finns en handlingsplan för skolfrånvaro i grundskolan och grundsärskolan i Munkedals kommun.

Målet är att fånga upp elever som är borta från skolan och snabbt kunna kartlägga orsaken till frånvaron. Definitionen av hög skolfrånvaro är här **all skolfrånvaro** som är högre än 20 %. Giltig frånvaro innebär att eleven är frånvarande av något skäl som skolan definierar som giltigt, till exempel sjukdom, läkarbesök etc. Ogiltig frånvaro innebär att eleven är frånvarande utan giltigt skäl.

Tidiga insatser är viktiga, då har skolans personal och föräldrar möjlighet att upptäcka och hantera eventuella problem i ett tidigt stadium.

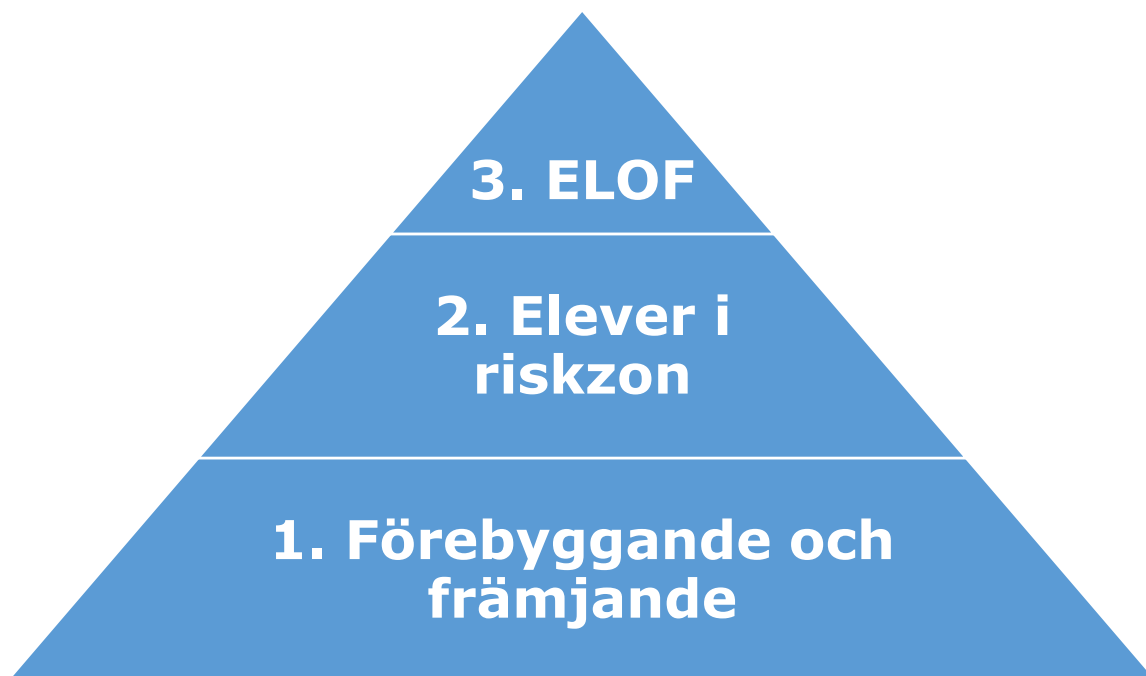
Alla barn och ungdomar har rätt till utbildning. För att garantera den rätten gäller skolplikt.

Alla skolpliktiga barn har en ovillkorlig rätt att få tillgång till utbildning. För att inga barn ska gå miste om denna rättighet innehåller skollagen (2010:800) bestämmelser om skyldigheter för kommunerna att se till att alla barn får föreskriven utbildning. Ansvar för att se till att skolpliktiga barn fullgör sin skolgång delas mellan hemkommunen och barnets vårdnadshavare.

Denna handlingsplan fokuserar på arbetet på nivå 2 (elever i riskzon) och nivå 3 (elever med lång och oroande frånvaro). Det förebyggande arbetet (nivå 1) är dock det viktigaste för att skapa goda lärmiljöer för alla elever. Även möjlighet till relationsbyggande med lärare och skolkamrater är betydande. Flera studier visar att framförallt lärares bemötande har betydelse för elevens självuppfattning och ambitioner.

I Munkedals kommun finns en ELOF-grupp. Förkortningen ELOF står för Elever med Lång och Oroande Frånvaro. ELOF-gruppens uppgift är att bevaka och sprida kunskap inom området samt att vara ett stöd till skolor i deras arbete. Gruppen utvärderar och reviderar denna arbetsplan varje år. Rektorer ansvarar för att ett föräldrabrev med information angående frånvaroarbetet skickas till föräldrar i samband med läsårsstart, t.ex. via Unikum. I ELOF-gruppen ingår psykolog, specialpedagog, kurator, skolsköterska, elevhälsoschef.

Förebygga och upptäcka

Förebyggande och främjande arbete (nivå 1)

- Arbeta för en trygg skolmiljö enligt plan mot diskriminering och kränkande behandling.
- Ett fungerande frånvarosystem där avvikelser och mönster tidigt blir synliga och kända:

Vårdnadshavare anmäler frånvaro till skolan innan skolstart. Lärare registrerar frånvaro i Procapita. Vid oanmäld frånvaro kontaktar skolan vårdnadshavare under dagen, i årskurs f-6 sker detta innan kl. 10.00.

Skolsköterska/kurator gör en sammanställning över elevers frånvaro (ogiltig 10 % och anmäld 20 %) i syfte att skapa en överblick över antalet elever med en hög frånvaro. Sammanställningen görs fyra gånger/läsår och frånvaron som presenteras i EHT räknas ut från föregående avstämning.

Avstämningsperioderna är följande:

- höstterminsstart – 30 september
- 1 oktober – 30 november
- 1 december – vecka 7
- vecka 9 – 30 april

- Skolan har enligt skollagen skyldighet att ge stöd till elever som behöver det. En snabb reaktion från lärare och föräldrar ökar möjligheten att ge de stöd eleven behöver.

Elever i riskzon (nivå 2)

Ex på Varningssignaler:

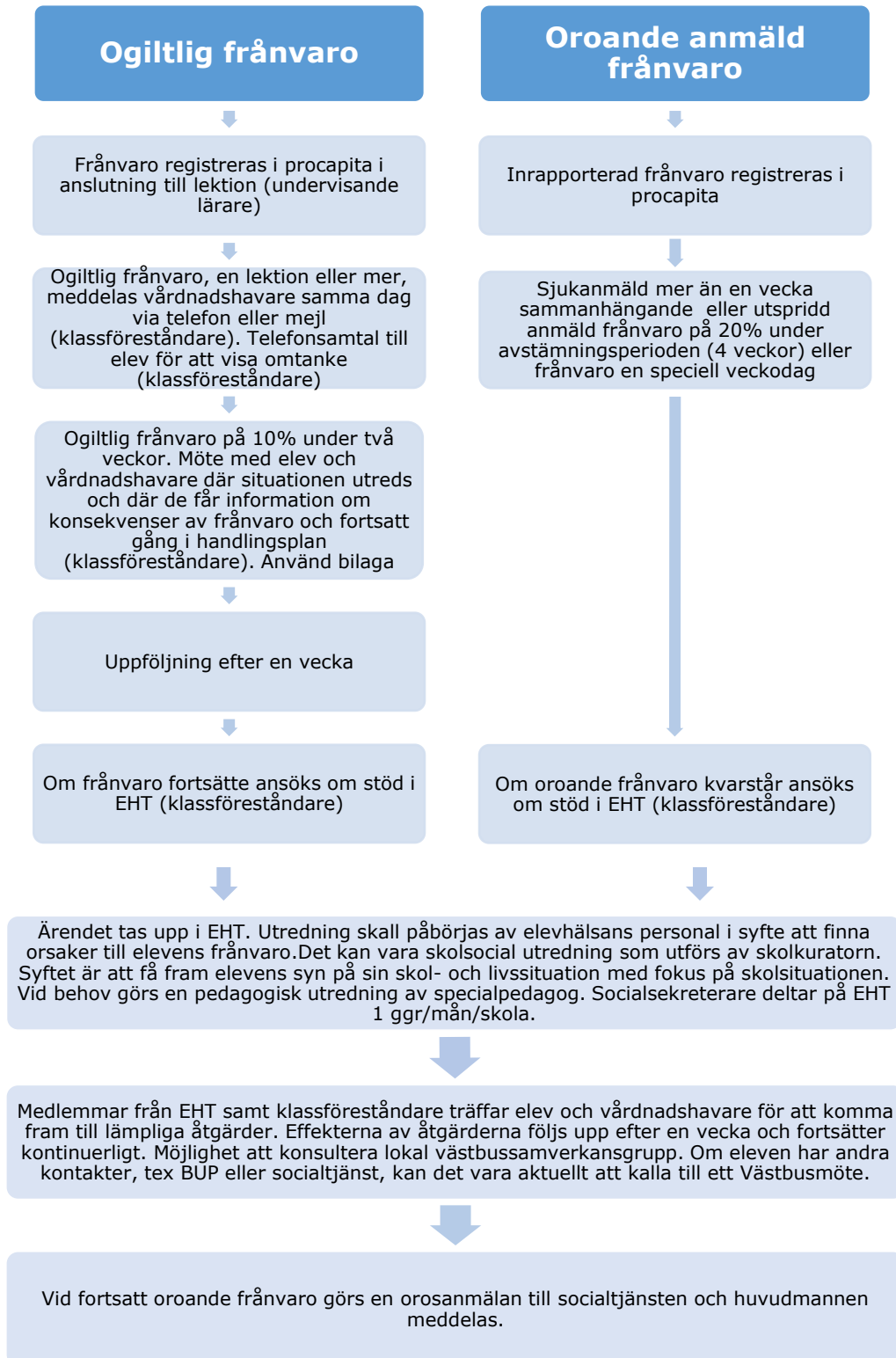
- En elevs frånvaro börjar bilda ett mönster, t.ex. "alltid måndagar" eller "alltid idrottsdagar eller friluftsdagar.
- En elev är frånvarande utan att vara frånvaroanmäld eller ledig.
- En elev blir borta ovanligt länge i samband med sjukdom.
- En elev är ofta sjuk, men sjukdomsbilden är diffus. Det kan handla om magont och huvudvärk.
- En elev kommer ofta för sent, eller vill gå hem under skoldagen.
- Föräldrar signalerar att de har svårt att få iväg sitt barn på morgnarna.
- En sexåring och dess familj låter dagsform och lust avgöra om man ska gå till skolan, eftersom den är frivillig.
- En elev som ofta är ledsen eller ängslig.
- En elev med inlärningssvårigheter.
- Elever som inte talar svenska.
- Förälder som låter sitt barn stanna hemma när de upplever barnet som utsatt av andra elever.

Elever med lång och oroande frånvaro (ELOF) (nivå 3)

- Elever som är helt hemma
- Elever som befinner sig i skolan men inte närvarar vid lektionerna
- Elever som befinner sig på annan plats

Arbetsgång

Bilagor

1. Åtgärder för att förebygga och främja
2. Information till vårdnadshavare om arbetet med elevers frånvaro
3. Checklista för lärare vid samtal med elev
4. Checklista och för lärare vid samtal med föräldrar
5. Anmälan EHT- elevärende
6. Social skolkartläggning
7. Checklista för skolsköterska vid samtal med elev
8. Orosanmälan till socialtjänsten

Bilaga 1: Åtgärder

Åtgärder för att förebygga och främja närvaro i skolan

- Alla föräldrar sjukanmäler sina barn till skolan på morgonen.
- Oanmäld frånvaro rapporteras tillbaka till föräldrarna. På f-6 skolorna sker detta innan kl. 10.00 och på 7-9-skolan under dagen.
- Skolan har tydliga dagliga rutiner för närvarokontroll, i alla ämnen. På alla lektioner ska ev. frånvaro rapporteras in till Procapita.
- På arbetslagsmöten och EHT tas alltid frånvarorapportering upp.
- Rektor ansvarar för att gemensamma riktlinjer för elevfrånvaro implementeras och utvärderas årligen.

Förslag till närvarostärkande åtgärder

- Varje elev ska känna sig saknad vid frånvaro. Samtal/sms hem eller till eleven visar att omtanke finns.
- Sociala aktiviteter och positiv gemenskap på rasterna är en viktig trivselskapande faktor som kan bidra till ökad närvaro i skolan.
- Viktigt att bevaka riskzoner på skolan, som omklädningsrum och duschar, skolgård, korridorer m.m.
- Lärare bestämmer gruppindelningar vid grupparbeten och idrottsaktiviteter samt klassplacering.

Förslag på insatser vid hög frånvaro

- Personal möter upp eleven utanför skolan
- Hjälpt att komma till skolan, sällskap med lärare eller klasskamrat
- Förälder är med under del av skoldag
- Stödperson/stödkompis för eleven under rasterna
- Anpassad idrott, t.ex. alternativ aktivitet eller att byta om enskilt
- Mjukstart på dagen, t.ex. lugn stund med en vuxen på skolan
- Anpassad skolstart för morgontrötta elever
- Sänkt kravnivå, avlasta när det gäller prestation, t.ex. slippa läxor och prov under en period
- Läsläsningsstöd eller annat stöd i undervisningen
- Byta plats i klassrummet
- Anpassning av undervisningssituationen under hela eller delar av dagen
- Byta lärare/klass/skola – om eleven ser detta som positivt, lyssna på elevens önskemål (undantagsfall)
- Hjälpt att reda ut konflikt med skolkamrat/lärare
- Erbjuder mer av det som fungerar, t.ex. favoritämne
- Få arbeta utifrån egna intresse i projektform
- Få byta vissa lektioner mot hemuppgifter
- Stödsamtal med föräldrar
- Handledning till pedagoger för ett lämpligt bemötande av elev med funktionshinder
- Stödsamtal hos kurator
- Hjälpt med att rensa i eftersläpande skolarbete
- Anpassad studiegång med t.ex. placering på praktikplats delar av veckan

Bilaga 2: Information till vårdnadshavare om arbetet med elevers frånvaro

Detta är information till att ge er föräldrar om hur vi arbetar med elevers frånvaro inom kommunens grundskolor och grundsärskola. Arbetet och åtgärderna ser olika ut beroende på frånvarobilden, men är alla till för att uppnå skollagens krav på elevernas rätt till utbildning.

Ansvaret för att se till att skolpliktiga barn fullgör sin skolgång delas mellan hemkommunen och barnets vårdnadshavare. Kommunen ansvarar för att utbildning ges till varje elev från och med höstterminen det år barnet fyller sju år. Kommunen ska även se till att eleverna i dess grundskola och grundsärskola fullgör sin skolgång. För eleverna finns det skolplikt. Den som har vårdnaden om ett skolpliktigt barn ska se till att barnet fullgör sin skolplikt. Hög närvaro har ett starkt samband med barnets möjligheter att lyckas i skolan och livet.

- **Ogiltig frånvaro** innebär att eleven är frånvarande från den obligatoriska undervisningen utan giltigt skäl.
- **Giltig frånvaro** innebär att eleven är frånvarande från den obligatoriska undervisningen av något skäl som av skolan definieras som giltig, till exempel sjukdom, läkarbesök, etc.

För att säkerställa elevens skolgång är det viktigt att vuxna som finns runt barnen, det vill säga vi inom skolan och ni föräldrar, har ett bra samarbete och goda rutiner kring barnet/ungdomen. Kommunen har därför arbetat fram rutiner för arbetet med elevers frånvaro: *Arbetet med att främja närvaro och att uppmärksamma, utreda och åtgärda frånvaro i skolan i Munkedals kommun.*

Rutinerna handlar i korthet om följande:

1. Förebyggande och främjande arbete

Detta arbete handlar framförallt om att arbeta för en trygg skolmiljö för våra elever. Ett fungerande frånvarosystem är här en viktig nyckel till att se eventuella samband mellan skolmiljö och frånvaro. Skolan har enligt skollagen skyldighet att ge stöd till elever som behöver det. En snabb reaktion från lärare och föräldrar ökar möjligheten att ge det stöd eleven behöver.

2. Elever i riskzon

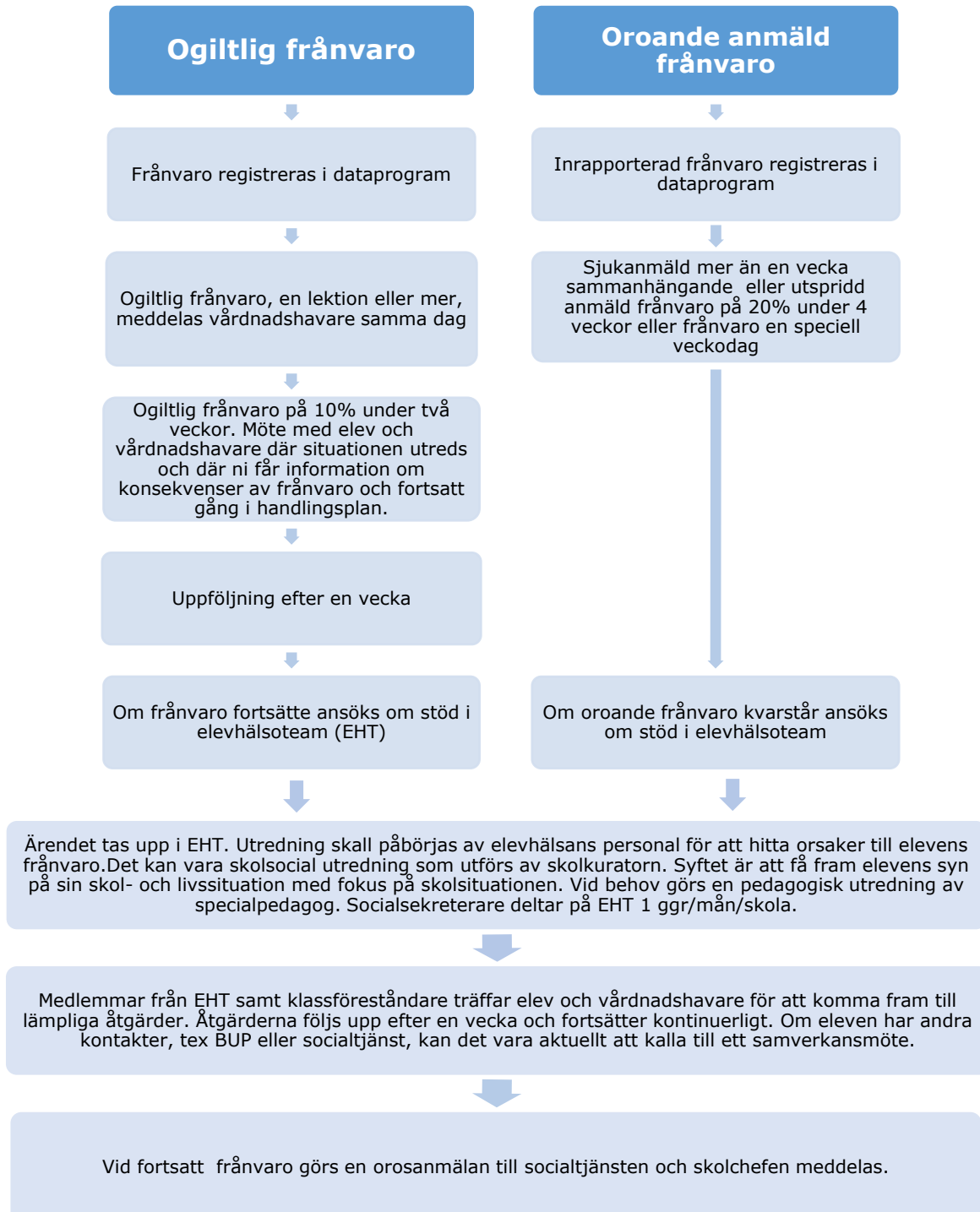
Här handlar skolans arbete om att se och tyda varningssignaler. Det kan till exempel handla om att en elevs frånvaro börjar bilda ett mönster så att han/hon alltid är frånvarande en viss veckodag eller vid till exempel idrottsdagar eller friluftsdagar. Det kan också gälla att en elev är frånvarande utan att vara sjukanmäld eller ledig, att en elev ofta kommer för sent eller vill gå hem under skoldagen eller att föräldrar signalerar att de har svårt att få iväg sitt barn till skolan på morgnarna.

3. Elever med lång och oroande frånvaro (ELOF)

Här handlar det om skolans arbete med elever som har en lång och oroande frånvaro. Det kan till exempel handla om elever som är helt hemma från skolan, elever som befinner sig i skolan men inte närvarar vid lektionerna eller elever som befinner sig på annan plats under skoltid.

Skolans rutiner vid ogiltig respektive giltig frånvaro ser ut på olika sätt. I korthet handlar de om följande:

Bilaga 3: Checklista för lärare vid samtal med elev

- Hur kom det sig att du slutade att gå till skolan?
- Vad gjorde du under din bortavaro?
- Var befann du dig? Med vem/vilka?
- Hur mycket kontakt hade du med skolan?
- Hur agerade skolan från början när du var borta?
- Vad gjorde skolpersonalen?
- Vad hade behövts göras i stället?
- Fanns det något som skulle ha kunnat förbättras i din skolsituation?
- Hur agerade dina anhöriga och de du bor med (föräldrar, syskon, andra släktingar, kamrater mm) när du slutade att gå till skolan?
- Hur kommer det sig att du återvände?
- Gjorde skolan något som fick dig att återvända? Vad gjorde de? Vem gjorde det? Hur gjordes det? Vad tyckte du om det?
- Vilket stöd fick du från skolan när du kom tillbaka?
- Hur ser din skolsituation ut nu?
- Hur ser du på framtiden?

Samtalet ska vara undersökande och bekräftande!

Bilaga 4: Checklista för lärare vid samtal med föräldrar (förslag på frågor)

- Orsaker till barnets skolfrånvaro? (föräldrarnas förklaring)
- Bakgrund (ex barnets uppväxt, skolhistorik)
- Fungerar kommunikation/information med skolan och klassföreståndare?
- Hur ser regler och rutiner ut i familjen? (sömn, mat, skärmtid etc.)
- Hur ser föräldrarna på skolfrånvaro?
- Vad gör barnet/eleven när det är hemma från skolan?
- Har något hänt den senaste tiden som kan ha betydelse för barnets mående?
- Familjens förväntningar och krav på barnet? (hemma och i skolan)
- Hälsa i familjen?
- Vilket stöd finns i familjens nätverk?

Datum:

Elevens namn:

Lärares namn:

Information till vårdnadshavare om att ärendet tas upp på EHT

via telefon

Om inte, ange skäl:

personligen

..... via brev

..... annat

Beskrivning av situationen i skolan:

.....

.....

.....

.....

Beskrivning av svårigheter:

.....

.....

.....

.....

Beskrivning av elevens styrkor:

.....

.....

.....

Tidigare åtgärder och insatser:

.....

.....

.....

Innehåll åtgärdsprogram:

.....

.....

.....

Förslag på nya åtgärder

.....

.....

.....

Bilaga 6: Social skolkartläggning vid lång och oroande frånvaro

Nedanstående frågor kan diskuteras i samtal med elever med lång och oroande frånvaro. Efter samtalet sammanställer kuratorn det som framkommit. Viktigt att informera eleven om vad kartläggningen ska användas till och vilka (föräldrar, rektor, lärare eller annan berörd skolpersonal) som kommer att kunna ta del av kartläggningen.

1. Hur upplever du din situation i skolan, pedagogiskt och socialt?

- Vad i skolarbetet har fungerat/fungerar idag?
- Vilka svårigheter finns i skolan/hemma?
- Vilka är orsakerna till frånvaron?
- Hur ser relationerna och samspelet till skolpersonalen och andra elever ut på raster och lektioner?

2. Hur mår du känslomässigt och fysiskt?

Självkänsla, självförtroende, identitet, stress, sömn, mat framtidssbild, magont och huvudvärk.

3. Hur ser din hem -och fritidssituation ut?

Familjebild, hemförhållanden, nätverk och fritid.

4. Vad tycker du att du behöver för stöd för att frånvaro ska bli närvaro?

- Vad kan skolan göra?
- Vad kan du själv göra?
- Vad kan föräldrarna göra?

Bilaga 7: Checklista för Skolsköterska att använda vid samtal med elev/förälder vid hög frånvaro

1. Sjukdom?
2. Läkarbesök?
3. Äter frukost?
4. Äter i skolan?
5. Äter middag?
6. Sover tillräckligt?
7. Fritidsaktiviteter?
8. Trivs i skolan?
9. Har kamrater?
10. Svårigheter med skolarbetet?